

A vendéglátás ágazat statisztikai helyzetjelentése

Készítette:
Zerényi Károly

2018. június

A turizmus-vendéglátás nemzetgazdasági súlya

A **turizmus** a nemzetgazdaság egyik legnagyobb szektora, amelynek a **GDP-ben való részesedése** a közvetlen és közvetett (multiplikátor) hatással együtt közel **10%**, és **több mint 500 ezer embernek ad munkát** (a foglalkoztatottak 13%-a).¹ A KSH-tól eltérő módszertannal készülő WTTC kutatás² szerint a turizmus teljes hozzájárulása a GDP-hez 8%-os, a foglalkoztatásban való részesedése pedig 7,3%-os volt 2017-ben. **A turizmusra jellemző ágazatok³ (ideértve a vendéglátást is) GDP-hez való hozzájárulása 6%, és az ágazatokban foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 400 ezer főt** (a foglalkoztatottak 10%-a).⁴ A turizmusra jellemző ágazatok közül továbbra is **a legtöbben a vendéglátásban dolgoznak, a turisztikai foglalkoztatottak 1/3-a, igazolva ezzel is az ágazat magas munkaerő-igényességét.**

A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I) nemzetgazdasági ág beruházásainak értéke folyó áron a 2016-os csökkenést (-17,6%) követően **2017-ben 33,5%-kal nőtt** az egy évvel korábbihoz képest, és **69,4 milliárd forintot tett ki.**

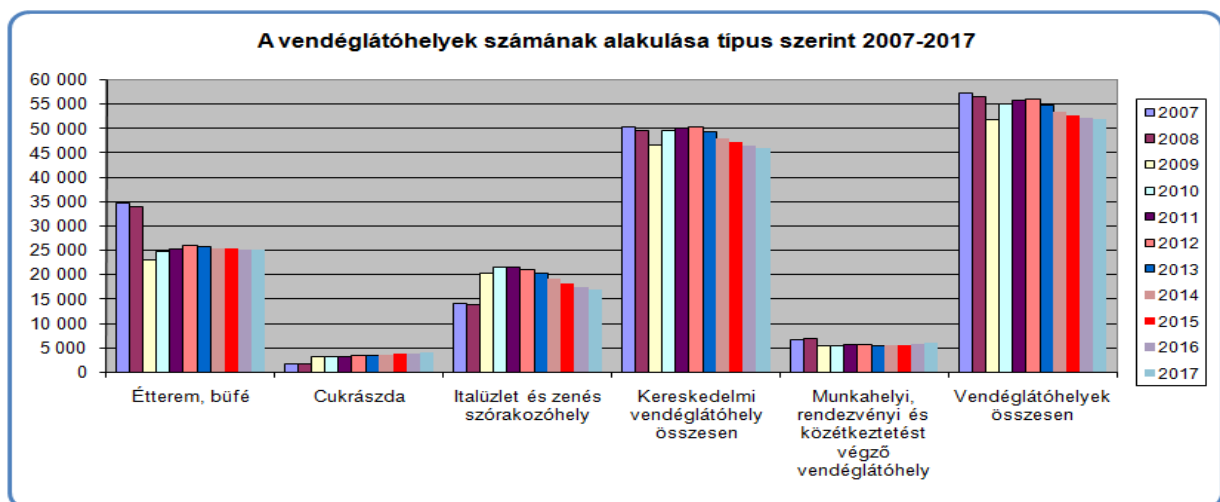
Az (I) nemzetgazdasági ágból a vendéglátáshoz a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszere (TEÁOR'08) alapján az éttermi, mozgó vendéglátás, az italszolgáltatás, valamint a rendezvényi étkeztetés és egyéb vendéglátás tartozik.

1) A vendéglátóhelyek számára vonatkozó adatok

Magyarországon a vendégeket 2017-ben közel **52 ezer vendéglátóhely⁵** várta, amely 0,4%-kal (214 üzlettel) kevesebb egységet jelentett az egy évvel korábbi állapothoz képest. A vendéglátó üzleteken belül **a kereskedelmi vendéglátóhelyek 88%-kal képviselték magukat, míg a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhelyek részesedése 12%-os volt.**

A vendéglátóhelyek típus (profil) szerinti számának 2007-2017 közötti alakulását évenkénti bontásban az alábbi diagram szemlélteti (1. sz. melléklet).

1. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

¹ Turizmus-szatellitszámlák, 2014-2015; KSH; 2017 [2-3. p.]

² Travel & Tourism Economic Impact 2018 Hungary; World Travel & Tourism Council (WTTC) [1. p.]

³ A turizmus ágazatba tartozó tevékenységek: szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás, vasúti, közúti, vízi, illetve légitársasági személyszállítás, személygépjármű-kölcsönzés, utazási irodák, utazásszervezők és egyéb foglalási tevékenységek, kulturális szolgáltatások, valamint sport- és szabadidős tevékenységek

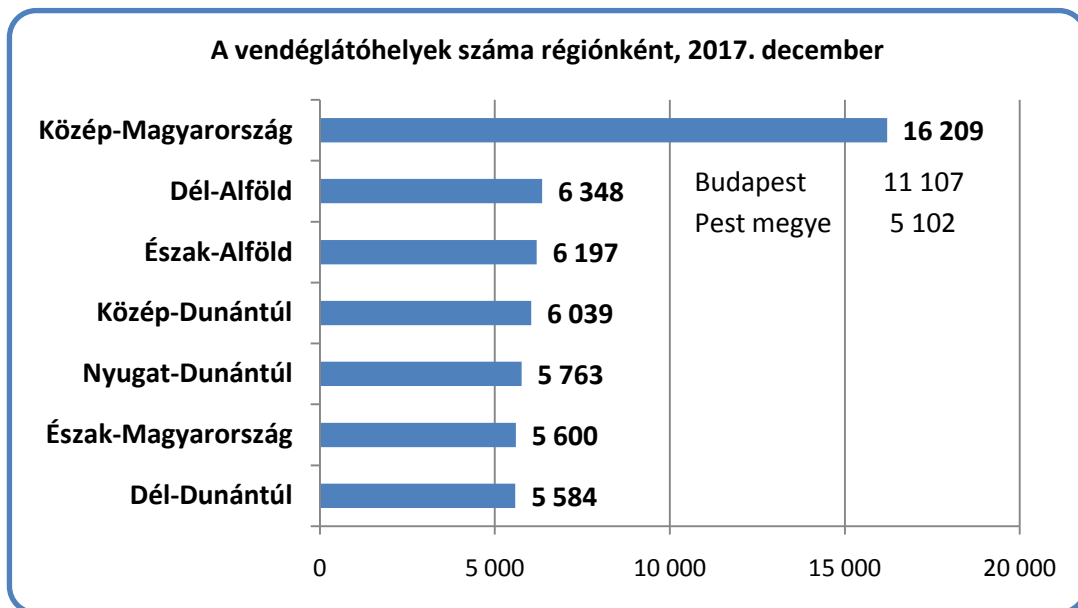
⁴ Turizmus-szatellitszámlák, 2014-2015; KSH; 2017 [10. p.]

⁵ A vendéglátóhelyeknek csak a 2/3-a működik a vállalkozások főtevékenysége alapján a vendéglátás ágazatban.

A kereskedelmi vendéglátóhelyek típus (profil) szerinti belső megoszlását tekintve jelentős átrendeződés történt 2009-ben. Az éttermek, büfék száma kb. 11000-rel csökkent, míg a cukrászdák száma közel megkétszereződött (1700-ról 3100-ra nőtt), valamint az italüzletek és a zenés szórakozóhelyek száma közel hat és félezerrel szintén nőtt. A vendéglátóhelyek összesített számában bekövetkezett csökkenés és a profilok közötti átrendeződés háttérében egyrészt a 2008-as gazdasági válság okozta hatások, másrészt a vendéglátó üzletköröket érintő 2009-es jogszabályi változások állhatnak. A kereskedelmi tevékenység végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet hatályba lépésével az üzletköri besorolást a termékkörök váltották fel. Ennek következtében egy vendéglátóhely típus szerinti besorolását a vendéglátó egységet legjobban jellemző termékkör és a statisztikai főtevékenység határozza meg.

A vendéglátóhelyek területi eloszlását tekintve 2017-ben a korábbi évekhez hasonlóan **az ország vendéglátó üzleteinek közel 1/3-a** (több mint 16 ezer egység) **Közép-Magyarországon összpontosult. Az összes vendéglátó üzlet közel 1/4-e pedig Budapesten található.**

2. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A vendéglátóhelyek üzemeltetésében az egyéni vállalkozók szerepvállalása folyamatosan csökkent, így 2017-ben már csak a vendéglátó üzletek 33,2%-át üzemeltették egyéni vállalkozók, míg hét évvel korábban ez az arány 39%-os volt.

2) A vendéglátó üzletek forgalmi adatai⁶

2016-ban a vendéglátásból folyó áron 9,3%-kal több, 1002 milliárd forint bruttó árbevétel származott az egy évvel korábbihoz képest. Az árbevétel 89%-a, 892 milliárd forint (2015-ben 796 milliárd forint) a kereskedelmi vendéglátásban⁷, 110 milliárd forint (2015-ben 121 milliárd forint) a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátásban realizálódott.

2017-ben a vendéglátóhelyek összesített bruttó árbevétele 1072 milliárd forintot tett ki, amely 7%-os növekedést jelent a 2016-os évhez képest. Az árbevétel 89%-át, 952 milliárd forintot a kereskedelmi vendéglátás, 120 milliárd forint a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátás adta (2. sz. melléklet).

⁶ A KSH előzetesen közzétett adatai alapján.

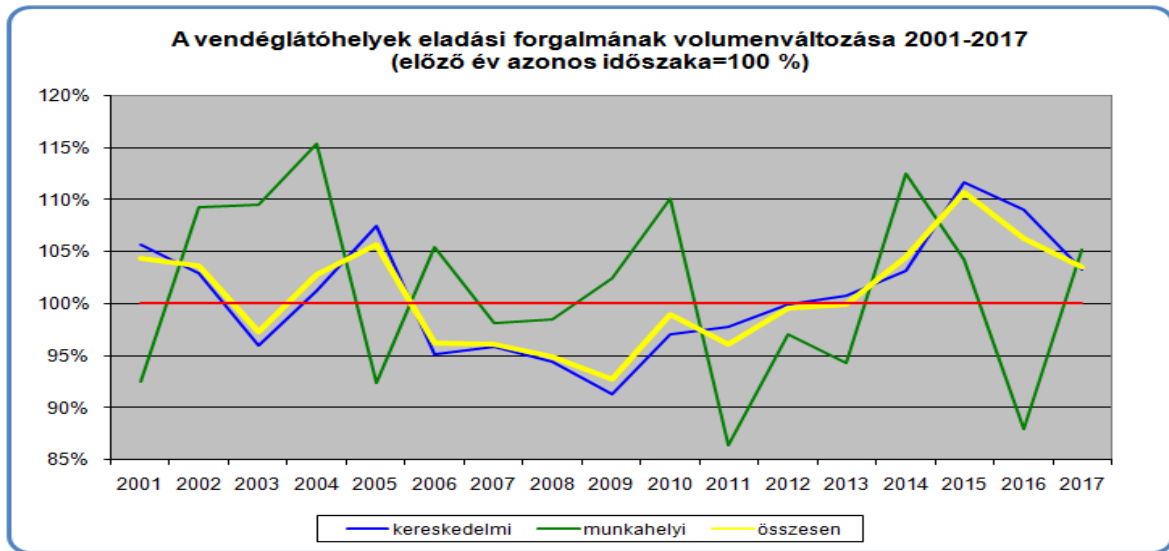
⁷ Ideértve a kereskedelmi szálláshelyek vendéglátó forgalmát is.

Az összesített 7%-os növekedés mögött a kereskedelmi vendéglátás 6,8%-os és a munkahelyi vendéglátás 9,1%-os bővülése áll.

A vendéglátásban a fogyasztói árak 2017-ben 3,4%-kal emelkedtek az előző évhez viszonyítva, amely meghaladta az átlagos fogyasztóiár-indexet (102,4%). Ennek megfelelően a vendéglátás egészére vonatkozó forgalom volumene 2016-hoz képest 3,5%-kal nőtt.

A kereskedelmi vendéglátás volumene 2017-ben 3,3%-kal nőtt az előző évhez képest. A munkahelyi vendéglátás ennél nagyobb arányban, 5,2%-kal bővült 2016-hoz viszonyítva. (3. sz. melléklet).

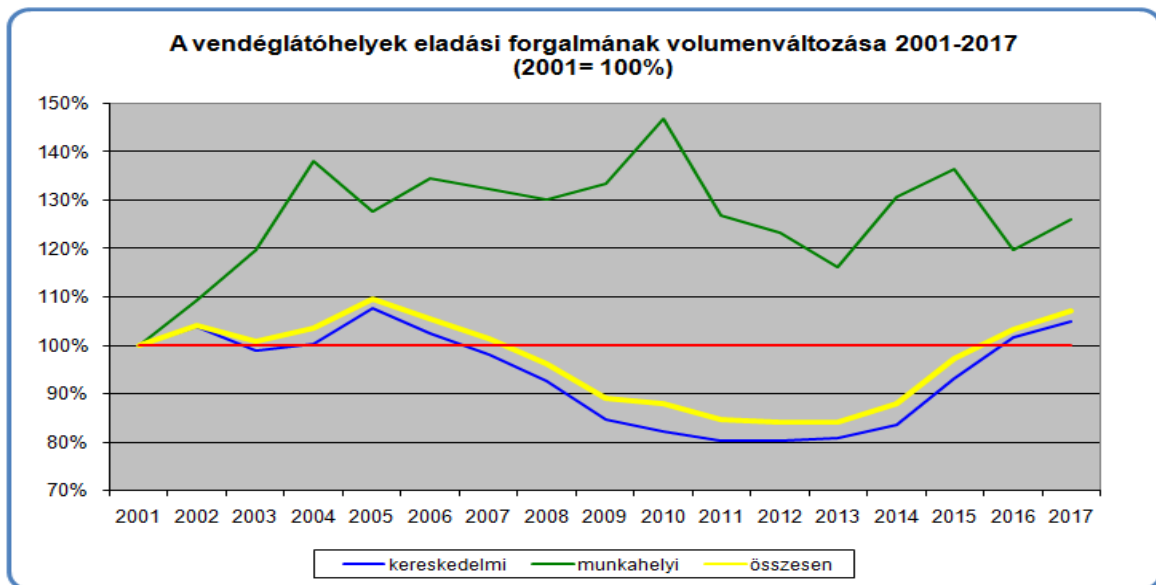
4. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenváltozását nem csak az előző év azonos időszakához viszonyítva lehet vizsgálni, hanem egy állandó bázis időszaki adathoz is, amelyet az alábbi diagram hivatott szemléltetni.

5. diagram

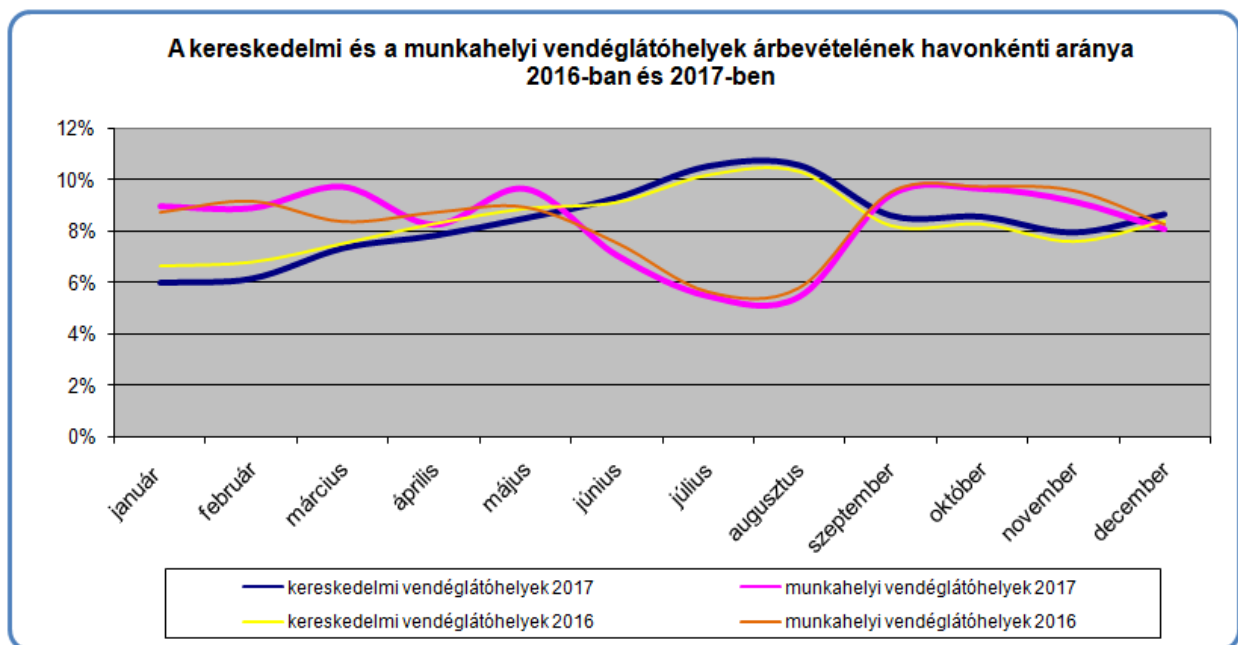

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

Ha a vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenváltozását a 2001-es évhez viszonyítjuk, akkor a **vendéglátó üzletek összesített változatlan áras forgalma 2016-ban ismét elérte, illetve hosszú idő után meg is haladta a 2001-es szintet.** A 2001-2017 közötti időszakban jól nyomon követhető, hogy 2008-tól kezdődően folyamatosan elmaradt a változatlan áras vendéglátóhelyi forgalom a 2001-es szinthez képest (4. sz. melléklet). Ugyanakkor 2014-től elkezdődött egy felívelő trend, amelynek köszönhetően a 2016-os év után **2017-ben is meghaladta a vendéglátóhelyek összesített változatlan áras forgalma a 2001-ben produkált értéket.** Megjegyzendő, hogy a **vendéglátás ágazat fogyasztóiár-indexe 2001-2017 között 241,1%-os volt**, miközben a nemzetgazdaság egészét tekintve ennél alacsonyabb, 181,7%-os változás történt.

Mindemellett a vendéglátás meghatározó részét adó kereskedelmi vendéglátás elmúlt két éves (2016-2017) forgalma alapján többek között megvizsgálható, hogy miként alakult az árbevétel havonkénti aránya, figyelemmel a turisztikai főszezonra (5. sz. melléklet). Az összehasonlíthatóság érdekében a kereskedelmi vendéglátás forgalma mellett a munkahelyi vendéglátás alakulását is szemlélteti az alábbi grafikon.

6. diagram

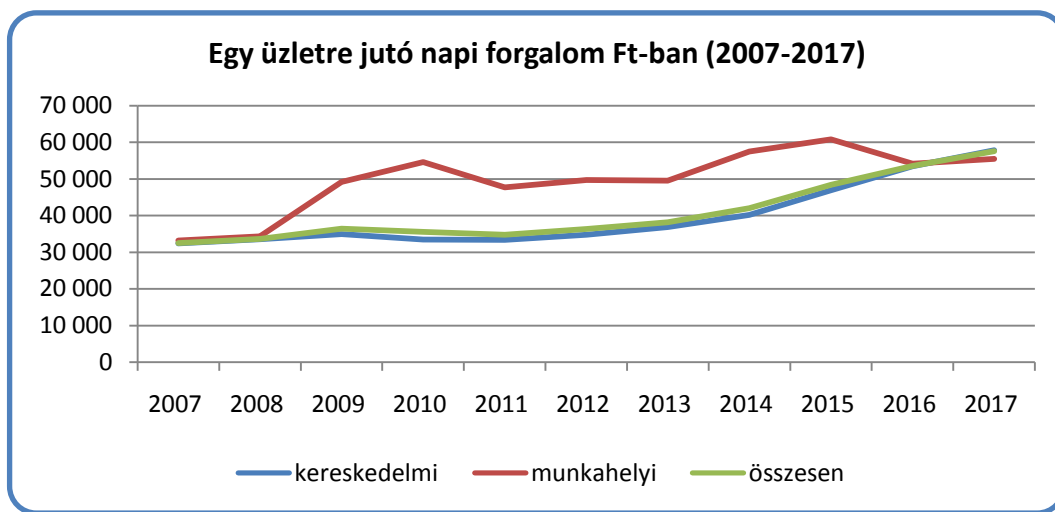
Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

A kereskedelmi vendéglátóhelyeknél az éven belüli forgalomváltozás igazodik a nyári szezonális időszakhoz, amelynek eredményeképpen **az éves árbevétel közel 1/3-a a nyári hónapokban realizálódik.** Emellett a forgalom az év elejétől kezdődően a nyári szezonidőszak végéig növekszik, majd ezután csökkenve visszatér a nyári csúcsidezőszakot megelőző hónapok részarányaihoz. A munkahelyi vendéglátóhelyek esetében az év elejétől kezdődően kissé hullámzó forgalom mutatkozik, majd a nyári szezonidőszak beköszöntével drasztikus csökkenés következik be, amely egészen a nyári csúcsidezőszak végéig tart. Ezt követően a forgalmi részarány a munkahelyi vendéglátóhelyek esetében emelkedik, majd újra eléri a nyári szezonidőszak előtti szintet. Összességében a nyári turisztikai főszezon a kereskedelmi vendéglátóhelyek forgalmára pozitív, míg ugyanezen szabadságolásokkal teli időszak a munkahelyi vendéglátóhelyekre negatív hatást gyakorol.

3) A fajlagos vendéglátóhelyi forgalom alakulása

A vendéglátóhelyek folyóáras eladási forgalmának és a vendéglátó üzletek számának ismeretében kiszámítható az egy üzletre jutó napi forgalom és annak időbeni változása.

7. diagram

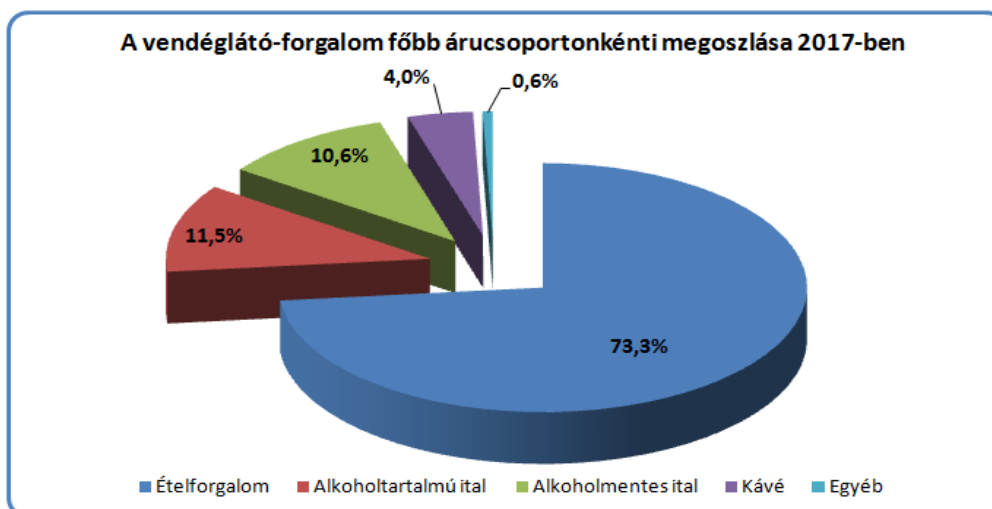
Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

2017-ben az egy üzletre jutó napi folyóáras bruttó forgalom az összes vendéglátóhelyet tekintve 57 ezer Ft-ot tett ki (6. sz. melléklet). Az összesített fajlagos bruttó forgalom 2007 és 2017 között évente átlagosan 6%-kal nőtt.

4) A vendéglátó-forgalom főbb árucsoportonkénti megoszlása

A vendéglátó-forgalomnak a jelentős részét (mintegy 3/4-ét), a korábbi évekhez hasonlóan az ételforgalom teszi ki, amely 2017-ben 73,3%-ot jelentett. A fennmaradó 26,7%-ot az alkoholtartalmú italok (11,5%), az alkoholmentes italok (10,6%), a kávé (4%), valamint az egyéb termékek (0,6%) adták (7. sz. melléklet).

8. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

5) A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás létszámadatai és a keresetek alakulása

A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (I) nemzetgazdasági ágban 2017-ben 189 ezer főt foglalkoztattak (2/3-ukat a vendéglátásban), amely a nemzetgazdaság egészéhez viszonyítva 4,3%-ot tett ki (8. sz. melléklet). Az (I) nemzetgazdasági ágban foglalkoztatottak száma 2017-ben 1,8%-kal volt alacsonyabb az előző évi 193 ezer főhöz viszonyítva. A foglalkoztatottak száma a nemzetgazdaság egészében 1,6%-kal nőtt.

Az (I) nemzetgazdasági ágban az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 2017-ben 189 ezer forint volt, a fizikai foglalkozásúak 165 ezer, a szellemi foglalkozásúak 269 ezer forintot kerestek (9. sz. melléklet). Összességében a bruttó átlagkereset 14,2%-kal volt magasabb a 2016-os 166 ezer forinthez képest. Ugyanakkor a nemzetgazdasági ágak közül a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátásban alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete (a humán-egészségügyi, szociális ellátás után) a második legalacsonyabb volt, a nemzetgazdasági átlag (297 ezer forint) 64%-a.

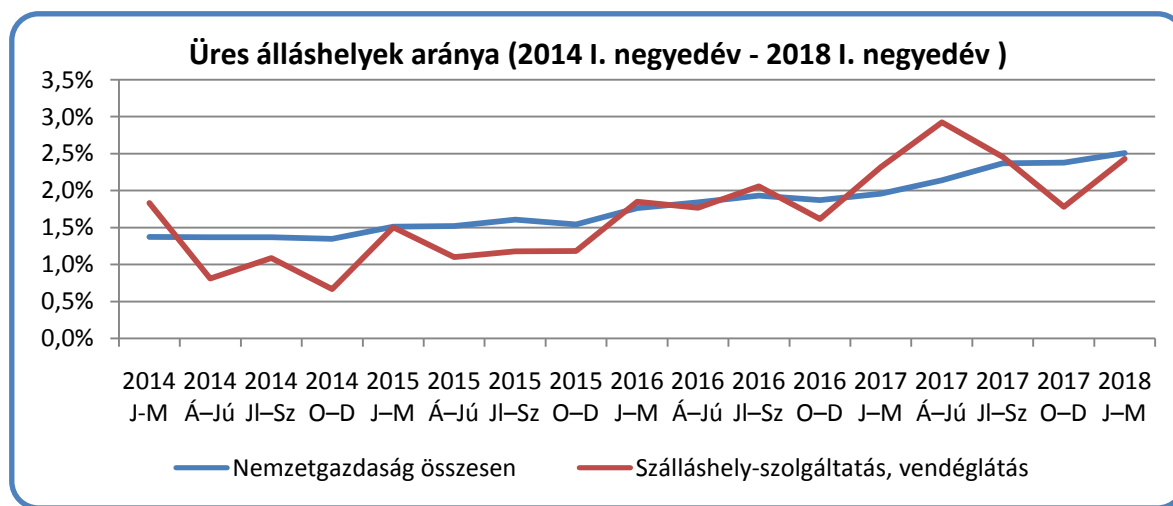
A vendéglátásban az alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 2017-ben 172 ezer forintot tett ki (fizikai 159 ezer; szellemi 238 ezer), amely 16,3%-kal volt magasabb az előző évinél és a nemzetgazdasági átlag 58%-ának felelt meg (10. sz. melléklet).

A havi nettó átlagkereset 2017-ben a teljes nemzetgazdaságban 197 ezer (fizikai 140 ezer; szellemi 261 ezer), a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén 126 ezer (fizikai 110 ezer; szellemi 179 ezer) forint, a vendéglátásban pedig 114 ezer (fizikai 106 ezer; szellemi 159 ezer) forint volt.

6) A munkaerőhiány alakulása a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén

A munkaerőhiány alakulása többek között az üres álláshelyekre vonatkozó adatok ismeretében vizsgálható. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén negyedévenkénti bontásban figyelemmel kísérhető az üres álláshelyek számának és arányának változása.

9. diagram

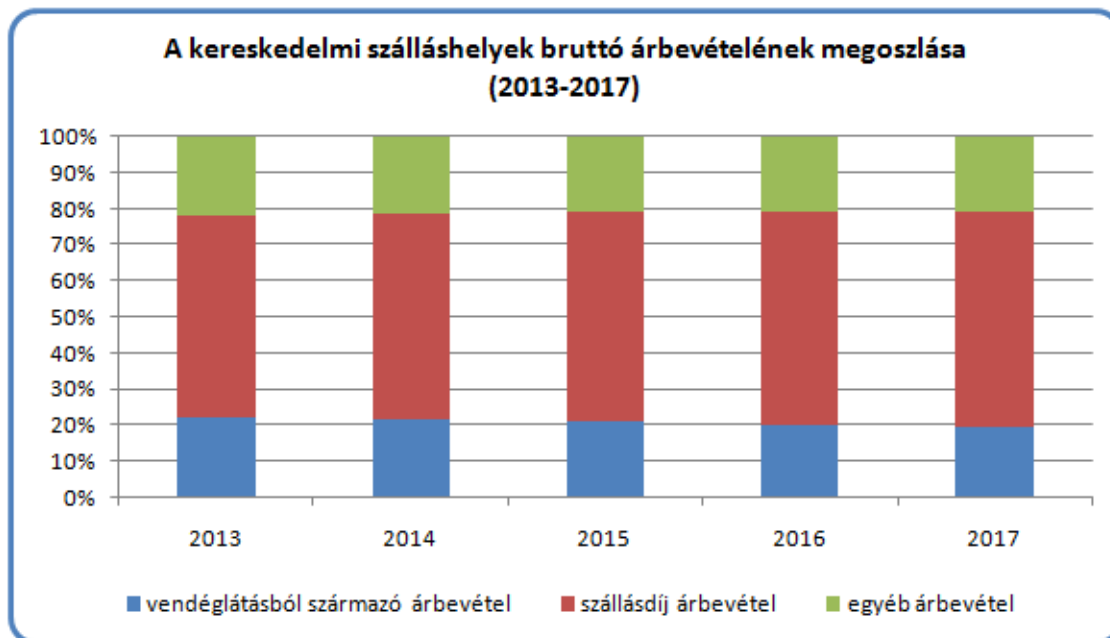
Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

Az üres álláshelyek számát tekintve 2018 I. negyedévében nemzetgazdasági szinten már közel 80 ezer betöltetlen álláshelyet regisztráltak. A szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén az üres álláshelyek száma ugyanezen időszakban meghaladta a 2600-at. Az üres álláshelyek aránya pedig nemzetgazdasági szinten és a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén is tendenciáját tekintve folyamatosan emelkedik, amely 2018 I. negyedévében 2,5% körül alakult (11. sz. melléklet).

7) Kifejezetten a turizmushoz köthető vendéglátás adatai

A kereskedelmi szálláshelyek 2017. évi bruttó árbevétele 467 milliárd forintot tett ki, amely 15,8%-kal magasabb az előző évinél (12. sz. melléklet). Ezen bruttó összesített árbevételben belül a szállásdíj árbevétele 59%-os (278 milliárdos), a vendéglátásból származó bevétel 20%-os (92 milliárdos), az egyéb bevétel pedig 21%-os (97 milliárdos) részesedést mutatott.

10. diagram

Forrás: saját készítés (KSH adatai alapján)

Az összes árbevétel 15,8%-os emelkedésében elsősorban a szállásdíj árbevétel 16,8%-os és az egyéb árbevétel 16,4%-os növekedése játszott szerepet, de a vendéglátásból származó árbevétel is 12,4%-kal nőtt az előző évhez viszonyítva.

A kereskedelmi szálláshelyek vendéglátásból származó bevétele (92 milliárd forint) az összes vendéglátóhelyi forgalom (1072 milliárd forint) 8,6%-át adta.

A belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások 2017-ben összesen 329 milliárd forintot (2016-ban 309 milliárd forint) tettek ki, amelyen belül az étteremben történő étkezés 34 milliárd forintot (2016-ban 32 milliárd forint) képviselt (a teljes kiadás 10,4%-a). Az összes többnapos belföldi utazáshoz kapcsolódó, étteremben történő étkezésre fordított kiadások 56%-át a 1-3 éjszakás utazáshoz, míg a fennmaradó 44%-ot a 4 vagy annál több éjszakás utazáshoz kapcsolódó költségek adták (13. sz. melléklet).

2017-ben a Magyarországra turisztikai céllal látogató külföldiek költségéből (1386,2 milliárd forint) az étkezés nélküli és az étkezéssel együttes szállás 371 milliárd forint volt, a vendéglátóhelyi étkezésre fordított összeg pedig 159 milliárd forintot tett ki (a teljes költség 11,5%-át). A külföldiek nem turisztikai célból (pl. vásárlás, átutazás) történő költségéből (446 milliárd forint) az étkezés nélküli és az étkezéssel együttes szállás 18 milliárd forintot tett ki, a vendéglátóhelyi étkezésre fordított összeg pedig 36 milliárd forint volt (14. sz. melléklet). Összességében a külföldiek vendéglátóhelyi étkezésre 195,6 milliárd forintot költöttek (a teljes költség 10,7%-át), amely 3,5%-kal kevesebb az előző évinél.

8) A vendéglátás ágazatban működő társas vállalkozások és egyéni vállalkozók adatai

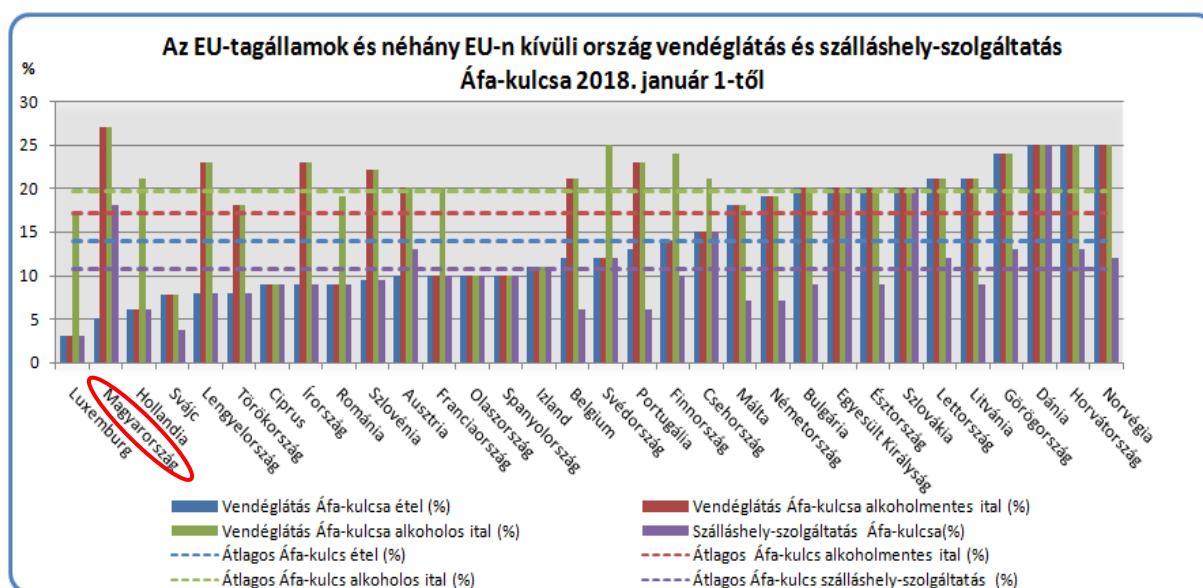
A vendéglátás ágazatban 2015-ben **12 ezer egyéni vállalkozó és 13 ezer társas vállalkozás** működött. Az egyéni vállalkozók 55%-a dolgozott az éttermi, mozgó vendéglátás, 38%-a pedig az italszolgáltatás területén. A társas vállalkozásoknál ez arány 70%-os volt az éttermi, mozgó vendéglátás és 22%-os az italszolgáltatás tekintetében (15. sz. melléklet).

Az együttesen 25 ezer vendéglátó társas vállalkozás és egyéni vállalkozó szinte mindegyike (99,9%-a) a KKV-szektorba tartozott. A vendéglátás ágazat KKV-in belül a mikro vállalkozások aránya 92%, a kisvállalkozásoké 7,5%, míg a közepes vállalkozásoké 0,5% volt 2015-ben.

9) A vendéglátás és a szálláshely-szolgáltatás Áfa-kulcsa nemzetközi összehasonlításban

Magyarországon a szálláshely-szolgáltatásra és a vendéglátás egy részére is a kedvezményes Áfa-kulcsok vonatkoznak. Előbbi a 18%-os, míg **az étel- és a helyben készített alkoholmentes italforgalom az étkezőhelyi vendéglátásban 5%-os kulccsal adózik.** Ugyanakkor a rendezvényi étkeztetésre, a munkahelyi vendéglátásra és a közétkeztetésre, valamint az italszolgáltatásra az általános (27%-os) Áfa-kulcs érvényes. Nemzetközi összehasonlításban **a szálláshely-szolgáltatás Áfa-kulcsa a 28 EU-tagállam közül a negyedik legmagasabb, viszont a vendéglátás kedvezményes (5%) Áfa-kulcsa Luxemburg után a második legalacsonyabb.**

11. diagram

Forrás: saját készítés (HOTREC VAT table alapján)

Az Európai Unió tagállamai közül 25 (köztük Magyarország) alkalmaz kedvezményes Áfa-kulcsot a szálláshely-szolgáltatásra és 17 a vendéglátásra (jellemzően az étel- és az alkoholmentes italforgalomra). A 28 EU-tagállam közül 14-ben a szálláshely-szolgáltatás Áfa-kulcsa 10% alatti, a magyar Áfa-kulcs a kedvezményes kulcsok között pedig a legmagasabb (16. sz. melléklet).

A kedvezményes adókulcs alkalmazására Magyarországon is volt, illetve van példa: 2003. december 31-ig a szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás **ételforgalom** része a 12%-os, 2006. augusztus 31-ig pedig a kedvezményes, 15%-os Áfa-kulcs alá tartozott. Ettől kezdve a vendéglátás adókulcsa együtt mozgott az általános kulccsal. A szálláshely-szolgáltatás 2006-tól 2009 júliusáig szintén az általános kulcs alá tartozott, ekkor került a jelenleg is érvényes 18%-os kategóriába. **2018. január 1-jétől az étkezőhelyi vendéglátásban az étel- és a helyben készített alkoholmentes italforgalomra a kedvezményes (5%-os) adókulcs érvényes** (17. és 18. sz. melléklet).

Összegzés

A vendéglátás ágazat a turizmus szektorhoz is kapcsolódva a közvetlen és közvetett (multiplikátor) hatást figyelembe véve **jelentős mértékben járul hozzá az ország GDP-jéhez, és a foglalkoztatást tekintve közel 140 ezer embernek ad munkát, ezért a nemzetgazdaság ágazatai közül kitüntetett figyelmet érdemel.**

A turizmusra jellemző ágazatok közül a legtöbben a vendéglátásban dolgoznak, a turisztikai foglalkoztatottak 1/3-a, igazolva ezzel is az ágazat magas munkaerő-igényességét. A szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás (I) nemzetgazdasági ágra vetítetten **2017-ben 189 ezer főt foglalkoztattak, amelynek 2/3-át a vendéglátásban dolgozók adták. A foglalkoztatottak száma az I (szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás) nemzetgazdasági ágban 1,8%-kal csökkent 2017-ben az előző évhez képest.** Ezzel párhuzamosan **az üres álláshelyek magas arányát (2,5%)** tekintve a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás területén **továbbra is komoly problémát jelent évről évre a szakképzett munkaerő hiánya.** Az átlagkereseteket illetően történt némi előrelépés (pl. garantált bérminimum emelése), azonban **a nemzetgazdasági ágazatok között változatlanul ezen a területen az egyik legalacsonyabbak a fizetések, a nemzetgazdasági átlag kb. 60%-a (2017-ben bruttó 172 ezer Ft/fő/hó).**

A vendégeket **2017-ben közel 52 ezer vendéglátóhely** várta országszerte, amely üzleteknek közel az **1/3-a (több mint 16 ezer egység) Közép-Magyarországon található.** Ezzel kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy a vállalkozások főtevékenysége alapján **a vendéglátóhelyeknek csak a 2/3-át üzemeltették a vendéglátás ágazatban.** A vendéglátóhelyek üzemeltetésében pedig az egyéni vállalkozók szerepvállása 2016-hoz képest nem változott, 2017-ben is a vendéglátó üzletek 1/3-át üzemeltették egyéni vállalkozók. Mindemellett **a vendéglátás ágazatban működő vállalkozások szinte teljes egészében a KKV-szektorba tartoznak.**

A vendéglátóhelyek forgalmának alakulását tekintve elmondható, hogy a 2008-as világgazdasági válságot követő évek visszaesései után 2016-ban és **2017-ben is mind a folyóáras árbevétel, mind pedig a változatlan áras forgalom tekintetében növekedés következett be. 2017-ben a vendéglátóhelyek összesített bruttó árbevétele 1072 milliárd forintot tett ki, amely 7%-os növekedést jelent a 2016-os évhez képest.** Az árbevétel 89%-át, 952 milliárd forintot a kereskedelmi vendéglátás, 120 milliárd forint a munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátás adta. **A vendéglátásban a fogyasztói árak 2017-ben 3,4%-kal emelkedtek az előző évhez viszonyítva, amely meghaladta az átlagos fogyasztóiárindexet (102,4%).** Ennek megfelelően a vendéglátás egészére vonatkozó forgalom volumene 2016-hoz képest 3,5%-kal nőtt. **Az összesített változatlan áras forgalmat tekintve pedig 2016 után 2017-ben is sikerült meghaladni a 2001-es szintet.**

A vendéglátóhelyek jövedelmezősége szempontjából az **Áfa-kulcs két lépcsőben bevezetett csökkentésének köszönhetően a vállalkozások többsége számára további lehetőségek adódtak a fejlesztésre, beruházásra és a munkavállalói keresetek növelésére is. 2018. január 1-jétől az étkezőhelyi vendéglátásban (éttermi, mozgó vendéglátásban) az étel- és a helyben készített, nem alkoholtartalmú italforgalomra 5%-os Áfa-kulcs érvényes. Ugyanakkor az 5%-os Áfa mellett turizmusfejlesztési hozzájárulásként további 4%-ot kell fizetniük a vendéglátóhelyeknek.**

Önmagában az Áfa-kulcs csökkentése rendkívül pozitív lépésnek tekinthető, azonban **a hatályos áfa-szabályozás bonyolult és nehezen alkalmazható a vendéglátó vállalkozások számára.** A problémára megoldást jelentene, ha a kedvezményes adókulcsot más európai országokhoz hasonlóan valamennyi vendéglátóipari szolgáltatásra kiterjesztenék.

Mellékletek

1. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek számának alakulása típus szerint (2001-2017)

Év	Étterem, büfé	Cukrászda	Italüzlet és zenés szórakozóhely	Kereskedelmi vendéglátóhely összesen	Munkahelyi, rendezvényi és közétkeztetést végző vendéglátóhely	Vendéglátóhelyek összesen
2001	33 666	1 764	12 521	47 951	4 076	52 027
2002	34 473	1 805	12 923	49 201	4 571	53 772
2003	34 891	1 842	13 344	50 077	5 071	55 148
2004	34 830	1 850	13 648	50 328	5 358	55 686
2005	34 801	1 847	13 828	50 476	5 819	56 295
2006	34 777	1 824	13 754	50 355	6 140	56 495
2007	34 596	1 745	14 078	50 419	6 752	57 171
2008	33 905	1 705	14 003	49 613	6 999	56 612
2009	23 079	3 108	20 379	46 566	5 338	51 904
2010	24 709	3 312	21 511	49 532	5 533	55 065
2011	25 245	3 283	21 529	50 057	5 673	55 730
2012	25 929	3 362	21 033	50 324	5 629	55 953
2013	25 711	3 431	20 253	49 395	5 521	54 916
2014	25 344	3 508	19 065	47 917	5 469	53 386
2015	25 278	3 654	18 199	47 131	5 536	52 667
2016	25 075	3 787	17 467	46 327	5 627	51 954
2017	24 996	3 870	16 886	45 752	5 988	51 740

2. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek eladási forgalma (2001-2017)

Év	A vendéglátóhelyek eladási forgalma		
	kereskedelmi	munkahelyi	összesen
Millió Ft			
2001	370 015	37 213	407 228
2002	422 397	44 933	467 330
2003	443 899	53 411	497 310
2004	497 799	67 826	565 625
2005	567 918	67 206	635 124
2006	566 800	75 294	642 094
2007	587 609	80 791	668 400
2008	598 316	86 580	684 896
2009	585 615	94 523	680 138
2010	596 266	108 762	705 028
2011	599 954	97 486	697 440
2012	629 945	100 841	730 786
2013	655 789	98 561	754 350
2014	693 500	113 287	806 787
2015	795 670	121 204	916 874
2016	892 169	109 680	1 001 849
2017	952 594	119 637	1 072 231

3. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenindexei (2001-2017)

Év	A vendéglátóhelyek eladási forgalma		
	kereskedelmi	munkahelyi	összesen
Volumenindex, az előző év azonos időszaka = 100,0			
2001	105,7%	92,5%	104,3%
2002	103,0%	109,3%	103,6%
2003	96,0%	109,5%	97,3%
2004	101,3%	115,4%	102,8%
2005	107,5%	92,4%	105,7%
2006	95,1%	105,5%	96,2%
2007	95,8%	98,2%	96,1%
2008	94,4%	98,5%	94,9%
2009	91,3%	102,4%	92,7%
2010	97,1%	110,1%	98,9%
2011	97,8%	86,4%	96,1%
2012	99,9%	97,1%	99,5%
2013	100,8%	94,3%	99,9%
2014	103,2%	112,5%	104,4%
2015	111,7%	104,3%	110,7%
2016	109,1%	87,9%	106,3%
2017	103,3%	105,2%	103,5%

4. sz. melléklet: A vendéglátóhelyek eladási forgalmának volumenindexei (2001-2017)

Év	A vendéglátóhelyek eladási forgalma		
	kereskedelmi	munkahelyi	összesen
Volumenindex, 2001 = 100,0%			
2001	100,0%	100,0%	100,0%
2002	103,7%	109,3%	104,1%
2003	98,9%	119,7%	100,8%
2004	100,2%	138,1%	103,6%
2005	107,7%	127,6%	109,5%
2006	102,4%	134,6%	105,4%
2007	98,1%	132,2%	101,3%
2008	92,6%	130,2%	96,1%
2009	84,6%	133,4%	89,1%
2010	82,1%	146,8%	88,1%
2011	80,3%	126,9%	84,7%
2012	80,2%	123,2%	84,2%
2013	80,9%	116,2%	84,2%
2014	83,4%	130,7%	87,9%
2015	93,2%	136,3%	97,3%
2016	101,7%	119,8%	103,4%
2017	105,0%	126,0%	107,0%

5. sz. melléklet: A kereskedelmi és a munkahelyi vendéglátóhelyek árbevételének havonkénti aránya (2016-2017)

	kereskedelmi vendéglátóhelyek 2017	munkahelyi vendéglátóhelyek 2017	kereskedelmi vendéglátóhelyek 2016	munkahelyi vendéglátóhelyek 2016
január	6,0%	9,0%	6,6%	8,7%
február	6,1%	8,9%	6,8%	9,2%
március	7,3%	9,7%	7,5%	8,4%
április	7,8%	8,3%	8,3%	8,7%
május	8,5%	9,7%	8,9%	8,9%
június	9,3%	7,1%	9,1%	7,5%
július	10,5%	5,5%	10,2%	5,6%
augusztus	10,6%	5,5%	10,3%	5,8%
szeptember	8,6%	9,4%	8,2%	9,5%
október	8,6%	9,7%	8,3%	9,7%
november	7,9%	9,2%	7,6%	9,6%
december	8,7%	8,1%	8,4%	8,3%
	100%	100%	100%	100%

6. sz. melléklet: Az egy vendéglátó üzletre jutó napi bruttó forgalom (2007-2017)[Ft-ban]

Év	Egy üzletre jutó napi forgalom		
	kereskedelmi	munkahelyi	összesen
2007	32 374	33 237	32 476
2008	33 499	34 362	33 606
2009	34 933	49 188	36 399
2010	33 439	54 603	35 565
2011	33 293	47 734	34 763
2012	34 772	49 763	36 280
2013	36 879	49 589	38 157
2014	40 203	57 540	41 979
2015	46 895	60 816	48 358
2016	53 495	54 144	53 565
2017	57 836	55 498	57 565

7. sz. melléklet: A vendéglátó-forgalom főbb árucsoportonkénti megoszlása (2010-2017)[%]

Év	Ételforgalom	Alkoholtartalmú ital	Alkoholmentes ital	Kávé	Dohány	Egyéb	Összesen
2010	70,60	11,67	10,78	3,16	2,85	0,94	100,00
2011	72,76	10,68	10,26	2,99	2,41	0,89	100,00
2012	71,90	10,89	10,06	3,46	2,84	0,84	100,00
2013	72,85	10,81	10,78	3,66	1,14	0,75	100,00
2014	73,44	11,44	10,91	3,71	–	0,49	100,00
2015	73,16	11,39	11,02	3,87	–	0,56	100,00
2016	73,35	11,40	10,69	3,92	–	0,63	100,00
2017	73,34	11,48	10,57	4,00	–	0,61	100,00

8. sz. melléklet: A foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak szerint – TEÁOR'08 (2009-2017)
[ezer fő]

		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	I	151,3	149,1	157,5	161,8	158,0	168,1	183,3	192,8	189,4
Összesen	A-U	3 747,8	3 732,4	3 759,0	3 827,2	3 892,8	4 100,8	4 210,5	4351,6	4421,4

9. sz. melléklet: Az alkalmazásban állók havi átlagkeresete (2016-2017) [Ft-ban]

	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás						Nemzetgazdaság összesen					
	fizikai		szellemi		együttesen		fizikai		szellemi		együttesen	
	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó
2016	140 100	93 168	252 888	168 180	165 969	110 373	181 491	120 692	354 855	235 980	263 171	175 009
2017	164 879	109 642	269 261	179 054	189 489	126 008	209 931	139 603	392 438	260 971	297 017	197 516

10.sz. melléklet: Az alkalmazásban állók havi átlagkeresete a vendéglátásban (2016-2017) [Ft-ban]

	Vendéglátás					
	fizikai		szellemi		együttesen	
	bruttó	nettó	bruttó	nettó	bruttó	nettó
2016	134 278	89 296	223 126	148 395	147 910	98 364
2017	158 780	105 586	238 503	158 594	172 039	114 401

11. sz. melléklet: Az üres álláshelyek aránya (2014 I. negyedév – 2018 I. negyedév) [%]

Időszak	Nemzetgazdaság összesen	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás
2014 J-M	1,4%	1,8%
2014 Á-Jú	1,4%	0,8%
2014 JI-Sz	1,4%	1,1%
2014 O-D	1,3%	0,7%
2015 J-M	1,5%	1,5%
2015 Á-Jú	1,5%	1,1%
2015 JI-Sz	1,6%	1,2%
2015 O-D	1,5%	1,2%
2016 J-M	1,8%	1,9%
2016 Á-Jú	1,8%	1,8%
2016 JI-Sz	1,9%	2,1%
2016 O-D	1,9%	1,6%
2017 J-M	2,0%	2,3%
2017 Á-Jú	2,1%	2,9%
2017 JI-Sz	2,4%	2,5%
2017 O-D	2,4%	1,8%
2018 J-M	2,5%	2,4%

12. sz. melléklet: A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételei (2013-2017) [1000 Ft-ban]

Időszak	Vendéglátásból származó árbevétel	Szállásdíj árbevétel	Egyéb árbevétel	Összes árbevétel
2013	67 066 316	166 588 376	65 347 990	299 002 682
2014	71 987 240	189 685 264	71 372 407	330 223 089
2015	78 016 806	214 283 806	76 467 819	368 768 431
2016	81 863 538	238 027 280	83 203 465	403 094 283
2017	92 022 504	277 925 272	96 858 001	466 805 777

13. sz. melléklet: A belföldi utazásokhoz kapcsolódó turisztikai kiadások (2016-2017)

Időszak	Tartózkodási idő	Étkezés étteremben, bárokban, kávézókban (1000 Ft)	A lakosság kiadásai a többnapos belföldi utakon (1000 Ft)
2016. év	Mindösszesen Tartózkodási idő	32 046 051	308 910 549
	1-3 éjszakás utazások	17 358 065	175 921 247
	4 vagy több éjszakás utazások	14 687 986	132 989 302
2017. év	Mindösszesen Tartózkodási idő	34 119 954	328 801 637
	1-3 éjszakás utazások	19 255 969	197 422 378
	4 vagy több éjszakás utazások	14 863 985	131 379 259

14. sz. melléklet: A Magyarországra tett külföldi utazásokhoz kapcsolódó kiadások (2016-2017)
[millió Ft-ban]

		Időszak	
Fogyasztási szerkezet	Fő motiváció	2016. év	2017. év
Mindösszesen Fogyasztási szerkezet	Mindösszesen Fő motiváció	1 724 543	1 832 412
	Turisztikai célú utak	1 291 600	1 386 151
	Nem turisztikai célú utak	432 943	446 261
Szállás étkezéssel	Mindösszesen Fő motiváció	232 206	253 987
	Turisztikai célú utak	224 784	246 157
	Nem turisztikai célú utak	7 422	7 830
Szállás étkezés nélkül	Mindösszesen Fő motiváció	135 475	134 895
	Turisztikai célú utak	119 294	124 716
	Nem turisztikai célú utak	16 181	10 179
Étkezés vendéglátóhelyen	Mindösszesen Fő motiváció	202 768	195 572
	Turisztikai célú utak	165 671	159 221
	Nem turisztikai célú utak	37 097	36 352

15. sz. melléklet: Működő vállalkozások száma 2015-ben

Időszak	TEÁOR08	Létszám kategória	Mindösszesen Gazdálkodási formák II.	Önálló vállalkozó	Társas vállalkozás
2015. év	56= Vendéglátás	Mindösszesen	25268	12109	13159
		250 fő felett	9		9
	561= Éttermi-, mozgó vendéglátás	Mindösszesen	15850	6611	9239
		250 fő felett	2		2
	562= Rendezvényi étkeztetés és egyéb vendéglátás	Mindösszesen	1961	890	1071
		250 fő felett	7		7
	5621 Rendezvényi étkeztetés	Mindösszesen	292	167	125
		250 fő felett			
	5629 Egyéb vendéglátás	Mindösszesen	1669	723	946
		250 fő felett	7		7
	563= Italszolgáltatás	Mindösszesen	7457	4608	2849
		250 fő felett			

16. sz. melléklet: A szálláshely-szolgáltatás és a vendéglátás Áfa-kulcsa az Európai Unió tagállamaiban (2018)

Ország	Szálláshely-szolgáltatás Áfa-kulcsa (%)	Vendéglátás átlag Áfa-kulcsa (%)	Vendéglátás Áfa-kulcsa étel (%)	Vendéglátás Áfa-kulcsa alkoholmentes ital (%)	Vendéglátás Áfa-kulcsa alkoholos ital (%)
Dánia	25	25,0	25	25	25
Egyesült Királyság	20	20,0	20	20	20
Szlovákia	20	20,0	20	20	20
Magyarország	18	19,7	5	27*	27
Csehország	15	17,0	15	15	21
Ausztria	13	16,7	10	20	20
Görögország	13	24,0	24	24	24
Horvátország	13	25	25	25	25
Lettország	12	21,0	21	21	21
Svédország	12	16,3	12	12	25
Finnország	10	17,3	14	14	24
Franciaország	10	13,3	10	10	20
Olaszország	10	10,0	10	10	10
Spanyolország	10	10,0	10	10	10
Szlovénia	9,5	17,8	9,5	22	22
Bulgária	9	20,0	20	20	20
Ciprus	9	9,0	9	9	9
Észtország	9	20,0	20	20	20
Írország	9	18,3	9	23	23
Litvánia	9	21,0	21	21	21
Románia	9	12,3	9	9	19
Lengyelország	8	18,0	8	23	23
Málta	7	18,0	18	18	18
Németország	7	19,0	19	19	19
Belgium	6	18,0	12	21	21
Hollandia	6	11,0	6	6	21
Portugália	6	19,7	13	23	23
Luxemburg	3	7,7	3	3	17
EU-átlag	11,0	17,3	14,2	17,5	20,3

* Az étkezőhelyi vendéglátásban a helyben készített, alkoholmentes italok Áfa-kulcsa 5%.

17. sz. melléklet: A szálláshely-szolgáltatás Áfa-kulcsának alakulása az elmúlt 20 év során

Időszak	Szálláshely-szolgáltatás Áfa-kulcsa	Általános adómérték az adott időszakban
1998 (valójában már 1995. január 1-től) – 2003. december 31.	12 %	25%
2004. január 1. – 2006. augusztus 31.	15 %	25%, 2006. január 1-től: 20%
2006. szeptember 1. – 2009. június 30.	20 %	20%
2009. július 1. – július 8.	25 %	25%
2009. július 9. -	18 %	25%, 2012. január 1-től: 27%

18. sz. melléklet: A vendéglátás Áfa-kulcsának alakulása az elmúlt 15 év során

Időszak	Étel	Ital és egyéb értékesítés	Általános adómérték az adott időszakban
2003. december 31-ig	12%	25%	25%
2004. január 1. – 2006. augusztus 31.	15%	25% 2006. január 1-től 20%	25%, 2006. január 1-től 20%
2006. szeptember 1. – 2009. június 30.	20%	20%	20%
2009. július 1. – 2012. január 1.	25%	25%	25%
2012. január 1. – 2016. december 31.	27%	27%	27%
2017. január 1. – 2017. december 31.	18%/27%*	18/27%*	27%
2018. január 1. –	5%/27%*	5%/27%*	27%

* Az étkezőhelyi vendéglátásban az étel- és a helyben készített, alkoholmentes italforgalomra alkalmazható a kedvezményes Áfa-kulcs.